

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра педагогіки та психології, факультет № 3

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Основи соціальної роботи з дітьми»
вибіркових компонент
освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Психологія (психолог ювенальної превенції)
за спеціальністю - **053 Психологія**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 21.12.2023 № 11

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 3
Протокол від 20.12.2023 № 13

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін ХНУВС
Протокол від 21.12.2023 № 11

Розглянуто на засіданні кафедри педагогіки та психології (Протокол від 14.12.2023 № 20)

Розробник:

старший викладач кафедри педагогіки та психології, кандидат педагогічних наук факультету № 3 ХНУВС Червоний П.Д.

Рецензенти:

1. Доцент кафедри соціальної психології ХДАК, кандидат психологічних наук, доцент Віденєєв І.О.
2. Кандидат психологічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки та психології факультету № 3 ХНУВС Харченко С.В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4 Загальна кількість годин – 120 Кількість тем – 13	Соціальні та поведінкові науки; (шифр галузі) (назва галузі знань) 053 Психологія (код спеціальності) (назва спеціальності) Психолог ювенальної превенції (назва СВО)	Навчальний курс 3 Семестр 6 Види контролю: залік
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання Лекції – 30; Семінарські заняття – 30; Практичні заняття – 0; Лабораторні заняття – 0; Самостійна робота – 60; Індивідуальні завдання: Курсова робота – 0; Реферати (тощо) – 1.		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи соціальної роботи з дітьми» є ґрунтовне засвоєння методологічних принципів та основних понять соціальної педагогіки, змісту, основних закономірностей діяльності соціального педагога з різними категоріями населення; засвоєння основних закономірностей та особливостей профорієнтаційної роботи соціального педагога, організації дозвілля; набуття теоретичних та практичних навичок у соціальній педагогіці та основ консультування; засвоєння основних технологій діяльності соціального педагога. Формування у здобувачів вищої освіти знань про природу девіантної поведінки, особливостей її профілактики, що ґрунтуються на результатах сучасних досліджень різних галузей знань, а саме:

- основні аспекти профілактично-виховної роботи: соціальний, демографічний, моральний, психологічний, педагогічний, медичний;
- можливі детермінанти девіантної поведінки: мікросоціальні, мікросоціальні, індивідуально-типологічні, фізіологічні;
- механізми формування найбільш поширених форм девіантної поведінки: агресивності, насильства, адитивності, аутоагресії, делінквентності, вандалізму через усвідомлення причинно-наслідкової природи людської поведінки;

- особливості заходів первинної, вторинної і третинної педагогічної профілактики девіантної поведінки;
- специфіку первинної педагогічної профілактики як такої, що спрямована на формування здорового способу життя в єдності його фізичної, психічної та моральної складових; їх місце в системі інших профілактичних заходів;
- принципи вивчення та впровадження конструктивного зарубіжного досвіду педагогічної профілактики відхилень у поведінці дітей.

Завдання курсу полягає в оволодінні здобувачами вищої освіти знаннями з теорії виховання і навчання особистості; особливостей і етапів формування та розвитку людини; закономірностями процесів виховання і навчання; ознайомлення з принципами, методами, засобами і формами організації виховання і навчання особистості.

Міждисциплінарні зв'язки з навчальними дисциплінами «Педагогіка», «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Педагогічна психологія», «Соціальна психологія».

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

знати:

- ✓ актуальні проблеми соціально-педагогічної діяльності в Україні;
- ✓ потреби та проблеми соціальних груп дітей та молоді;
- ✓ значення соціально-педагогічної діяльності;
- ✓ цілісну картину організації дозвілля молоді;
- ✓ конкретні шляхи, прийоми, методи, форми організації дозвілля;
- ✓ основні теоретичні положеннями соціальної психології;
- ✓ вузлові проблеми, головні концепції та напрямки соціальної психології;
- ✓ провідні напрямки професійної соціально-педагогічної діяльності, спрямованих на педагогізацію середовища та створення оптимальних умов для соціалізації молодого покоління;
- ✓ основні техніки психологічного консультування;
- ✓ напрямки професійної підготовки психолога-консультанта;
- ✓ технології роботи соціального педагога з різними категоріями сімей, з обдарованими дітьми, дітьми-сиротами, інвалідами.
- ✓ сутність профілактично-виховної роботи з дітьми, рівні її реалізації та основні напрямки профілактики;
- ✓ предмет, структуру і основні методи, що використовуються в психолого-педагогічних дослідженнях особистості дитини з урахуванням її віку;
- ✓ завдання і зміст первинної, вторинної і третинної педагогічної профілактики девіацій дітей;
- ✓ психолого-педагогічну сутність і походження найбільш розповсюджених форм девіантної поведінки дітей (агресія, насильство, аутоагресія, адиктивна поведінка, вандалізм та ін.);
- ✓ заходи профілактично-виховної роботи, які доцільно застосовувати при проявах кожного конкретного виду девіантної поведінки.

Вміти:

- ✓ діагностувати проблеми соціальних груп дітей та молоді;
- ✓ розуміти цілісну картину організації дозвілля молоді;
- ✓ використовувати конкретні шляхи, прийоми, методи, форми організації дозвілля;
- ✓ визначати вузлові проблеми, головні концепції та напрямки соціальної психології;
- ✓ створювати оптимальні умови для соціалізації молодого покоління;
- ✓ застосовувати основні техніки психологічного консультування;
- ✓ застосовувати на практиці технології роботи з різними категоріями сімей, з обдарованими дітьми, дітьми-сиротами, інвалідами.
- ✓ вільно користуватися поняттями і категоріями, що пов'язані з профілактично-виховною роботою з дітьми;
- ✓ застосовувати психологічні, педагогічні та соціологічні знання з профілактичної-виховної роботи з дітьми у професійній діяльності психолога;
- ✓ володіти системою основних дослідницьких методів, що застосовуються для вивчення особистості дитини та її соціального оточення;
- ✓ обирати методи, прийоми та заходи профілактично-виховної роботи, які адекватні тим девіаціям, які проявляються у дитини;
- ✓ здійснювати індивідуальну профілактичну роботу з дитиною.

Програмні компетентності:

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
	ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.
	ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
	ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
	ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
	СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
	СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.
	СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту
	СК10. Здатність здійснювати заходи організаційно-методичного забезпечення профорієнтаційної роботи з дітьми та профдобору.
	СК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики.
	СК12. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку
	СК 15. Здатність і готовність забезпечувати дотримання прав і свобод дитини під час здійснення професійної діяльності.
Програмні результати навчання	СК-17. Здатність здійснювати профілактику вчинення правопорушень дітьми і щодо дітей, надавати психологічну допомогу дітям та сім'ям в складних життєвих обставинах.
	ПРН 9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.
	ПРН 10. Формувати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.
	ПРН 12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій,

	бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.
	ПРН 13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.
	ПРН 14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.
	ПРН 15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
	ПРН 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.
	ПРН 17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.
	ПРН 22. Забезпечувати профілактичну діяльність, спрямовану на запобігання вчиненню дітьми або проти дітей кримінальних і адміністративних правопорушень, надання психологічної допомоги дітям та сім'ям в складних життєвих обставинах.

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА № 1. СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ЯК НАУКА

Історія виникнення соціальної педагогіки. Наукові школи із соціальної педагогіки. Предмет та завдання соціальної педагогіки. Мета соціальної педагогіки, Соціально-педагогічне середовище, Соціальний педагог, Основні категорії соціальної педагогіки. Функції соціальної педагогіки - дослідницька; проектна; добродійна; корегуючо-координаційна; пропагандистська; виховна; соціально-правова; соціально-реабілітаційна. Соціальне виховання. Теорія соціалізації. Соціальна адаптація. Соціальна реабілітація. Ресоціалізація. Соціальна допомога. Принципи соціально-педагогічної діяльності. Психолого – педагогічні принципи.

ТЕМА № 2. ЗАСАДИ ПРОФІЛАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ

Об'єкти і суб'єкти соціально-педагогічної діяльності. Нормативно-правове забезпечення захисту прав дітей в Україні. Заклади соціального захисту дітей. Сім рівнів профілактики правопорушень дітей. Поліцейські превентивні заходи. Міжнародно-правові основи профілактичної діяльності поліції щодо профілактики правопорушень дітей. Організація діяльності підрозділів ювенальної превенції щодо профілактики правопорушень дітей. Заходи загальної та індивідуальної профілактики. Профілактичний облік.

ТЕМА № 3. ОСОБЛИВОСТІ ПРОФІЛАКТИЧНОЇ РОБОТИ ОРГАНІВ І СЛУЖБ У СПРАВАХ ДІТЕЙ

Зміст діяльності соціального педагога в загальноосвітніх навчальних закладах. Зміст діяльності соціального педагога в умовах мікрорайону школи. Зміст діяльності соціального педагога в умовах дитячого будинку, школи-інтернату. Сутність профілактики правопорушень. Основні завдання центрального органу

виконавчої влади у сфері усиновлення та захисту прав дітей, служб у справах дітей. Основні завдання підрозділів ювенальної превенції. Види профілактичної діяльності правоохоронних органів у роботі з дітьми. Аналітико-профілактична діяльність. Освітньо-профілактична діяльність.

ТЕМА № 4. СІМ'Я ЯК ОБ'ЄКТ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ. НАСИЛЬСТВО ТА ЖОРСТОКЕ ПОВОДЖЕННЯ ЩОДО ДІТЕЙ.

Сім'я як об'єкт соціально-педагогічної роботи. Загальне поняття сім'ї. Функції сім'ї. Види сімей. Робота соціального педагога з малозабезпеченими та з багатодітними сім'ями. Соціальна робота з сім'єю. Робота з молодими сім'ями по стабілізації сімейних стосунків. Допомога батькам у розв'язанні різноманітних проблем сімейного виховання. Соціальна робота з дітьми та молоддю з особливими потребами. Соціальна підтримка дітей-сиріт та дітей, які залишилися без батьківського піклування. Поняття насильства та жорстокого поводження з дітьми. Домашнє насильство. Жорстоке поводження з дитиною. Психологічне (емоційне) насильство. Основні типи психологічного насильства. Причини та умови виникнення домашнього насильства та жорстокого поводження з дітьми.

ТЕМА № 5. ПСИХОЛОГІЧНИЙ ПОРТРЕТ НЕПОВНОЛІТНЬОГО КРИВДНИКА ТА ОСОБЛИВОСТІ ВИЯВЛЕННЯ ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ СТОСОВНО ДИТИНИ.

Психологічний портрет неповнолітньої особи, яка вчинила насильство в сім'ї. «Дефекти» сімейного виховання. Фактори шкільного середовища. Соціально-демографічна характеристика дитини-кривдника. Педагогічна характеристика дитини-кривдника. Психологічний портрет дитини-кривдника. Особливості виявлення насильства та жорстокого поводження стосовно дитини. Наслідки домашнього насильства та жорстокого поводження з дітьми.

ТЕМА № 6. ПЕДАГОГІЧНА РОБОТА З «ДІТЬМИ ВУЛИЦІ»

Проблеми соціально-педагогічної роботи з «дітьми вулиці». Поняття «діти вулиці». Стадії «виходу на вулицю». Безпритульні діти. Бездоглядні діти. Діти-втікачі. Напрямки роботи з «дітьми вулиці». Профілактична соціальна робота. Подолання невизначеності. Закріплення за соціальним інститутом. Соціальний супровід. Влаштування безпритульних дітей. Комерційна сексуальна експлуатація дітей. Поняття сексуальної експлуатації та знущань сексуального характеру відносно дітей. Бродяжництво. Етапи формування бродяжництва. Жебрацтво неповнолітніми.

ТЕМА № 7. ДІТИ ГРУПИ РИЗИКУ

Причини потрапляння дітей в групу ризику. Психологічна характеристика дітей, які відчувають сімейне неблагополуччя. Психологічні особливості дітей групи ризику. Ранній і дошкільний вік. Молодший шкільний вік. Діти підліткового віку. Віктимологічна модель дитини жертви.

ТЕМА № 8. ФОРМИ ПРОФІЛАКТИКИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ ДІТЕЙ.

Форми профілактичної роботи з дітьми групи ризику. Інформування. Шляхи профілактики адиктивної поведінки дітей. Організація соціального

середовища. Організація здорового способу життя. Активне соціальне навчання соціально-важливим навичкам. Профілактика втягнення дітей у комерційну, сексуальну експлуатацію. Профілактика бродяжництва та жебракування.

ТЕМА № 9. ПРОФІЛАКТИЧНО-ВИХОВНА РОБОТА З ДІТЬМИ: СУТНІСТЬ, ЗМІСТ, НАПРЯМИ

Поняття про педагогічну профілактику: первинну, вторинну, третинну. Завдання кожного виду педагогічної профілактики. Соціальна та педагогічна діагностика особистості дитини. Поняття про комплексну психолого-педагогічну діагностику особистості дитини; її предмет, мету, завдання, змістові критерії та етапи реалізації. Зміст та особливості спеціальної профілактики відхилень у поведінці. Індивідуальна профілактика відхилень у поведінці дитини. Сутність і зміст профілактично-виховної роботи з дітьми. Превентивне виховання. Правове виховання, його мета і напрямки здійснення. Принципи виховання у профілактично-виховній роботі з дітьми. Особливості профілактичної роботи з батьками.

ТЕМА № 10. МЕТОДИ, ПРИЙОМИ ТА ФОРМИ ПРОФІЛАКТИЧНО-ВИХОВНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ

Поняття про методи профілактично-виховної роботи з дітьми. Характеристика основних груп методів профілактично-виховної роботи: загальних педагогічних методів (методи формування свідомості; методи організації діяльності та формування досвіду поведінки; методи стимулювання), спеціальних методів педагогічної корекції (суб'єктивно-прагматичний, метод природних наслідків, метод відшкодування, метод корекції через працю («трудовий метод»), метод вибуху); психологічних (методи психодіагностики, психотерапевтичні та психокорекційні); соціологічних (методи опитування, аналізу документів, біографічний метод).

Поняття про прийоми профілактично-виховної роботи та їх види (переконання; моральна підтримка та зміцнення віри у власні сили; залучення до соціально орієнтованої діяльності; прийом флангового обходу; активізація позитивних почуттів; констатація вчинку та ін.). Характеристика основних форм профілактично-виховної роботи: індивідуальних та групових.

ТЕМА № 11. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОФІЛАКТИКА АГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ ДІТЕЙ

Поняття про агресивність. Теорії походження агресії. Особливості формування дитячої і підліткової агресивності. Лихослів'я як вербальна агресія, особливості корекції. Характеристика методів корекції агресивної поведінки дітей (С. Шебанова). Булінг як психологічне і соціальне явище. Психокорекція неагресивної та ворожої деструктивної агресії. Методи керування агресивною поведінкою людини.

ТЕМА № 12. ПОПЕРЕДЖЕННЯ РУЙНІВНИХ ФОРМ ПОВЕДІНКИ ДІТЕЙ І МОЛОДІ: ВАНДАЛІЗМУ, ГРАФІТІ ТА ІН.

Суть та особливості вандалізму як форми девіантної поведінки. Теорії, що пояснюють виникнення вандалізму. Характеристика основних підходів до класифікації типів вандалізму. Графіті як форма девіантної поведінки і вандалізму. Види графіті, характеристика мотивів графіті.

ТЕМА № 13. СОЦІАЛЬНИЙ ПАТРОНАЖ ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ

Обдаровані діти. Поняття, типологія обдарованості. Показники обдарованості.

Проблеми обдарованих дітей. Функції соціального педагога, що працює з обдарованими дітьми. Методи вивчення соціальним педагогом творчої дитини. Арттерапія в роботі з обдарованими дітьми як метод діагностики обдарованості.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни					Вид контролю	
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття		Самостійна робота
Семестр № 5							
Тема № 1. Соціальна педагогіка як наука	6	2	2			2	залік
Тема № 2. Засади профілактичної діяльності поліції.	8	2	2			4	
Тема № 3. Особливості профілактичної роботи органів і служб у справах дітей.	10	2	2			6	
Тема № 4. Сім'я як об'єкт соціально-педагогічної роботи. насильство та жорстоке поводження щодо дітей.	8	2	2			4	
Тема № 5. Психологічний портрет неповнолітнього кривдника та особливості виявлення жорстокого поводження стосовно дитини.	10	2	2			6	
Тема № 6. Педагогічна робота з «дітьми вулиці».	8	2	2			4	
Тема № 7. Діти «групи ризику».	8	2	2			4	
Тема № 8. Форми профілактики девіантної поведінки дітей.	14	4	4			6	
Тема № 9. Профілактично-виховна робота з дітьми: сутність, зміст, напрями.	8	2	2			4	
Тема № 10. Методи, прийоми та форми профілактично-виховної роботи з дітьми.	6	2	2			2	
Тема № 11. Соціально-педагогічна	14	4	4			6	

профілактика агресивної поведінки дітей.						
Тема № 12. Попередження руйнівних форм поведінки дітей і молоді: вандалізму, графіті та ін.	10	2	2			6
Тема № 13. Соціальний патронаж обдарованих дітей.	10	2	2			6
Всього за семестр № 5	120	30	30			60

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни		Література:
Тема № 1. Соціальна педагогіка як наука		Основна: 3,4,5,6,7,8,9,10
<u>Дайте відповіді на питання:</u> <ul style="list-style-type: none"> – Методи опитування та інтерв'ю у роботі соціального педагога. – Поняття про особистість та її розвиток. – Теорії розвитку особистості. – Суспільні інститути, що впливають на розвиток особистості. – Основні фактори, які впливають на розвиток. – Фізичне виховання та розвиток. 		Допоміжна: 10,16,17,18,19,20, 26, 27, 28
Тема № 2. Засади профілактичної діяльності поліції.		Основна: 1,2,7
<u>Дайте відповідь на питання:</u> <ul style="list-style-type: none"> – Назвіть рівні профілактики правопорушень неповнолітніми. – У якому разі підлягає неповнолітня особа для реєстрації на профілактичний облік? – Назвіть підстави для взяття дитини на профілактичний облік. – Назвіть підстави для зняття дитини з профілактичного обліку. – У чому полягає загальний підхід до класифікації профілактичних заходів? – Що працівник ювенальної превенції зобов'язаний виконувати при здійсненні заходів індивідуальної профілактики? 		Допоміжна: 1,2,3,4,5,6,7,8,9
Тема № 3. Особливості профілактичної роботи органів і служб у справах дітей.		Основна: 1,2,7
<u>Дайте відповідь на питання:</u> <ul style="list-style-type: none"> – Принципи виховання у педагогічних концепціях інших країн. – Організація пізнавальної, трудової, ігрової та інших видів діяльності. – Поняття про педагогічне спілкування. – Види педагогічного спілкування. – Функції, правила та особливості педагогічного спілкування. – Назвіть завданнями центрального органу виконавчої влади у сфері усиновлення та захисту прав дітей, служб у справах дітей. 		Допоміжна: 1,2,3,4,5,6,7,8,9

	<ul style="list-style-type: none"> – Назвіть основні завдання і повноваження підрозділів ювенальної превенції. – Дайте визначення діяльності поліції у сфері профілактики правопорушень серед дітей. 	
	Тема № 4. Сім'я як об'єкт соціально-педагогічної роботи. насильство та жорстоке поводження щодо дітей.	Основна: 1,2,3,4,9
	<p><u>Дайте відповідь на питання:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – У чому полягає домашнє насильство. – Дайте визначення жорстоке поводження з дитиною. – Підготуйте доповідь по Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» – Назвіть причини та умови жорстокого поводження з дитиною, обумовлені соціально-економічним розвитком. – Охарактеризуйте вплив конфліктних або насильницьких стосунків між членами родини на моральний розвиток дитини. – Дайте характеристику батькам, які жорстоко поводяться з дітьми. – Які особистісні риси неповнолітніх приносять можливості постраждати від домашнього насильства? 	Допоміжна: 10,11,16,17,18,19,20, 26, 27, 28
	Тема № 5. Психологічний портрет неповнолітнього кривдника та особливості виявлення жорстокого поводження стосовно дитини.	Основна: 1,2,7
	<p><u>Дайте відповідь на питання:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – У чому полягають «Дефекти» сімейного виховання? – Опишіть «потуральний стиль виховання» – Опишіть «авторитарний стиль виховання». – Охарактеризуйте «альтернативне виховання». – Дайте педагогічну характеристику дитини-кривдника. – Опишіть психологічний портрет дитини-кривдника. – Опишіть факти жорстокого поводження стосовно дитини, на які повинен реагувати працівник поліції. 	Допоміжна: 1,2,3,5,7,8,9
	Тема № 6. Педагогічна робота з «дітьми вулиці».	Основна: 3,4,5,6,8,9
	<p><u>Дайте відповідь на питання:</u></p> <p>Патріотичне та національне виховання. Поняття про національну толерантність. Її особливості та педагогічний зміст. Суспільні інститути, що мають виховний вплив на дитину: сім'я, дошкільні та шкільні навчальні заклади, заклади після шкільної освіти, засоби масової інформації, молодіжна мода. Умови успішного сімейного виховання. Виховний вплив колективу на особистість.</p>	Допоміжна: 10,11,13,16,17,18,19,20,26,27,28

	Тема № 7. Діти «групи ризику».	Основна: 3,4,5,8,9
	<p><u>Дайте відповідь на питання:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Опишіть ситуацію із дотриманням прав дітей «груп ризику» в Україні. – Які діти відносяться до «групи ризику»? – Які органи залучені до роботи з дітьми «групи ризику»? – Назвіть функції органів опіки та піклування. – Назвіть функції служб у справах дітей. – Назвіть функції відділів освіти, соціальних служб, охорони здоров'я стосовно діяльності з дітьми «групи ризику»? – Які існують спеціальні установи для дітей. – Як повинні дотримуватися прав дитини, яка з тих чи інших причин вступила в конфлікт із законом? – Як здійснюється робота з дітьми групи ризику в Європейських країнах 	Допоміжна: 10,11,16,17,18,19,20, 26, 27, 28
	Тема № 8. Форми профілактики девіантної поведінки дітей.	Основна: 1,2,7
	<p><u>Дайте відповідь на питання:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Опишіть соціально-педагогічні технології роботи з сім'єю, яка виховує дитину з обмеженими можливостями. - Наведіть приклади технологій соціально-педагогічної реабілітації. - Підготуйте доповідь щодо соціально-педагогічного сімейного і психолого-педагогічного консультування. - Методи профілактики адиктивної поведінки. - Проаналізувати стан проблеми профілактики адиктивної поведінки дітей у вітчизняному досвіді. - Обґрунтувати необхідність вивчення зарубіжного досвіду профілактики адиктивної поведінки. - Проаналізувати досвід первинної профілактики у США. - Проаналізувати досвід вторинної профілактики у США. - Проаналізувати досвід первинної і вторинної профілактики адиктивної поведінки в Англії. - Проаналізувати досвід первинної і вторинної профілактики адиктивної поведінки у Польщі. - Проаналізувати досвід третинної профілактики адиктивної поведінки у спільноті «Наркокон». 	Допоміжна: 3,4,8,14,15,18
	Тема № 9 Профілактично-виховна робота з дітьми: сутність, зміст, напрями.	Основна: 3,4,5,6
	<p><u>Дайте відповідь на питання:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Назвати та охарактеризувати аспекти 	Допоміжна: 10,11,12,13,15,19

		<p>профілактики: медичний, правовий, психологічний, педагогічний.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Надати характеристику основних напрямків профілактики негативних проявів у поведінці дітей. - Охарактеризувати профілактичну роботу з сім'ями. - Надайте характеристику превентивному навчанню як напрямку профілактики негативних проявів у дітей. - Назвати підходи до класифікації програм профілактики відхилень у поведінці. - Охарактеризувати програми профілактики на основі критерію особливості об'єкта профілактичного впливу (універсальні, вибіркові та програми за показаннями). 	
		Тема № 10 Методи, прийоми та форми профілактично-виховної роботи з дітьми.	Основна: 2,6,8,9
		<p><u>Дайте відповіді на питання:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Назвіть традиційні методи роботи з дітьми. - Назвіть форми інтерактивного навчання. - Підготуйте сценарій майстер класу для роботи з дітьми 10-12 років. - Підготуйте сценарій інтерактивно\ екскурсії для дітей 13-15 років. - Підготуйте сценарій «мозкового штурму» 	Допоміжна: 8,9,11,19,20, 26, 27, 28
		Тема № 11 Соціально-педагогічна профілактика агресивної поведінки дітей.	Основна: 2,6,7,8
		<p><u>Дайте відповіді на питання:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Поясніть сутність комплексної профілактики агресії у поведінці дітей. - Назвати та прокоментувати алгоритм профілактики агресивної поведінки дітей. - Проаналізувати особливості застосування психологічних методів у профілактичній діяльності педагога. - Проаналізувати особливості застосування психотерапевтичних методів у профілактично-виховній роботі з дітьми. - Проаналізувати особливості застосування соціологічних методів у профілактично-виховній роботі з дітьми. 	Допоміжна: 4,8,9,11,18
		Тема № 12 Попередження руйнівних форм поведінки дітей і молоді: вандалізму, графіті та ін.	Основна: 2,3,6,8
		<p><u>Дайте відповідь на питання:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Дайте визначення поняттям, що складають змістову основу теми: «вандалізм», «руйнівна поведінка», «графіті». - Проаналізуйте естетичну теорію вандалізму. - Прокоментуйте поширення вандалізму з позиції теорії суб'єктивного контролю. - Пояснити поширення вандалізму з позиції 	Допоміжна: 4,10,11,16,17,19

	<p>теорії штучного середовища.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Пояснити поширення вандалізму з позиції теорії взаємодії суб'єктивної несправедливості й рівня контролю. - Прокоментувати види графіті на основі класифікацій вітчизняних дослідників. - Проаналізувати дослідження мотивів здійснення графіті. 	
	Тема № 13 Соціальний патронаж обдарованих дітей.	Основна: 3,4,5,6,9
	<p><u>Дайте відповідь на питання:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Які філософські основи феномену обдарованості? - Які критерії визначення обдарованості? - Як здійснюється державою підтримка обдарованої молоді? - Який міжнародний досвід з обдарованою молоддю? - Як може себе реалізувати обдарований курсант у ХНУВС? - Назвіть види обдарованості та охарактеризуйте їх. - Підготуйте поради батькам щодо виховання обдарованої дитини в сім'ї? - Дайте коротку характеристику деяких форм та методів роботи з обдарованими дітьми. 	Допоміжна: 4,10,11,18,19,20, 26, 27, 28

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів

1. Основні категорії соціальної педагогіки.
2. Об'єкти і суб'єкти соціально-педагогічної діяльності.
3. Спеціалізація соціального педагога.
4. Установи роботи соціального педагога.
5. Нормативно-правове забезпечення захисту прав дітей в Україні.
6. Міжнародно-правові акти щодо профілактики правопорушень дітей.
7. Діяльність підрозділів ювенальної превенції щодо профілактики правопорушень дітей.
8. Діяльність соціального педагога.
9. Профілактика правопорушень неповнолітніх.
10. Профілактична діяльність правоохоронних органів у роботі з дітьми.
11. Загальне поняття та функції сім'ї.
12. Робота соціального педагога з малозабезпеченими сім'ями.
13. Робота соціального педагога з багатодітними сім'ями.
14. Загальна характеристика насилля
15. Реабілітація дітей, які зазнали насильства
16. Психолого-педагогічний портрет особи, яка вчинила насильство в сім'ї.
17. Особливості виявлення насильства стосовно дитини.

18. Особливості виявлення жорстокого поводження стосовно дитини.
19. Негативний вплив домашнього насильства та жорстокого поводження з дітьми.
- 20.
21. Поняття та показники обдарованості.
22. Технологія роботи з обдарованими дітьми
23. Поняття «діти вулиці».
24. Стадії «виходу на вулицю».
25. Напрямки роботи з «дітьми вулиці».
26. Технологія соціально-педагогічної роботи з дітьми сиротами.
27. Діти «групи ризику» як наслідок неблагополуччя сім'ї.
28. Здоров'я дитини – запорука щасливого майбутнього.
29. Що означає для дитини бути в «групі ризику».
30. Віктимна поведінка дитини.
- 31.
32. Соціально-педагогічні технології роботи з сім'єю, яка виховує дитину з обмеженими можливостями.
33. Технологія соціально-педагогічної реабілітації.
34. Соціально-педагогічне сімейне і психолого-педагогічне консультування.
35. Методи профілактики адиктивної поведінки.
36. Девіантна поведінка: причини та наслідки.
37. Сучасні класифікації девіантної поведінки дітей.
38. Сучасні теорії, які пояснюють природу девіантної поведінки дітей.
39. Превентивне виховання і навчання: їх сутність, зміст, напрямки.
40. Система методів і прийомів профілактично-виховної роботи з дітьми.
41. Поняття про профілактику та її види (первинну, вторинну, третинну).
42. Сучасна структура вітчизняної системи профілактики девіантної поведінки дітей та молоді.
43. Напрями профілактично-виховної роботи з дітьми.
44. Робота з сім'єю як напрям профілактично-виховної роботи з дітьми.
45. Особливості профілактично-виховної роботи в школі.
46. Профілактична діяльність спільнот «Сінанон» та «Нарконон».
47. Гендерні відмінності проявів агресивної поведінки дітей.
48. Методи і методики корекції неадаптивної агресії дитини.
49. Методи і методики корекції ворожої деструктивної агресії дитини.
50. Вандалізм: причини, мотиви і ознаки.
51. Характеристика теорій поширення вандалізму дітей.
52. Сутність та види графіті; профілактично-виховна робота з попередження виникнення.
53. Профілактично-виховна робота з попередження проституції.

5.1.2. Теми курсових робіт – не передбачено

5.1.3. Теми наукових робіт – не передбачено

6. Методи навчання

Лекції із застосуванням мультимедійних технологій та відеоматеріалів; практичні та семінарські заняття моделювання ситуативних задач, тренінги, рольові та ігрові ігри, рішення задач тощо..

При проведенні лекцій використовувалися такі **методи**:

- метод пояснення;
- метод проблемного викладання;
- розповідь;
- аналітичний метод;
- метод прикладів.

При проведенні практичних занять використовувалися **методи**:

- проблемний,
- частково-пошуковий;
- дослідницький.

Метою лекційного курсу є засвоєння здобувачами вищої освіти сучасних знань про соціально-педагогічну та навчально-виховну складові діяльності особистості в суспільстві.

Аудиторні заняття проводяться у формі лекцій та семінарських занять на яких здобувачі вищої освіти повинні засвоїти поняття про:

- предмет, структуру і методи дослідження, що використовуються в соціально-педагогічних дослідженнях;
- історичний огляд становлення і розвитку вітчизняної та зарубіжної соціальної педагогіки;
- основні проблеми, що досліджуються даною дисципліною;
- основні напрямки дослідження і концепції соціальної педагогіки.

сформувати вміння:

- вільно користуватися поняттями і категоріями, що розкривають суть предмета;
- застосовувати знання про особливості використання соціально-педагогічних методик в професійній діяльності психолога;
- використовувати методи соціально-педагогічної оцінки людини в процесі її професійної діяльності.

Самостійна робота за кожною темою передбачає вивчення:

- самоаналіз соціально-педагогічних процесів на різних етапах розвитку людини;
- індивідуальних особливостей людини, її адаптивності в соціальних умовах.

Індивідуальна робота передбачає підготовку доповідей, виконання наукових робіт у вигляді рефератів.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Предмет та завдання соціальної педагогіки.
2. Основні категорії соціальної педагогіки.
3. Об'єкти і суб'єкти соціально-педагогічної діяльності.
4. Спеціалізація соціального педагога.
5. Функції соціальної педагогіки.
6. Теорія соціалізації.
7. Соціальна адаптація. Соціальна реабілітація. Ресоціалізація.

Соціальна допомога.

8. Установи роботи соціального педагога.
9. Нормативно-правове забезпечення захисту прав дітей в Україні.
10. Рівнів профілактики правопорушень дітей.
11. Поліцейські превентивні заходи.
12. Зміст діяльності соціального педагога у загально-освітніх закладах.
13. Міжнародно-правові основи профілактичної діяльності поліції щодо профілактики правопорушень дітей.
14. Організація діяльності підрозділів ювенальної превенції щодо профілактики правопорушень дітей.
15. Заходи загальної та індивідуальної профілактики. Профілактичний облік.
16. Зміст діяльності соціального педагога у мікрорайоні школи.
17. Зміст діяльності соціального педагога в умовах дитячого будинку, школи-інтернату.
18. Сутність профілактики правопорушень.
19. Види профілактичної діяльності правоохоронних органів у роботі з дітьми. Аналітико-профілактична діяльність. Освітньо-профілактична діяльність.
20. Сім'я як об'єкт соціально-педагогічної роботи. Загальне поняття та функції сім'ї.
21. Робота соціального педагога з малозабезпеченими сім'ями.
22. Робота соціального педагога з багатодітними сім'ями.
23. Поняття насильства та жорстокого поводження з дітьми.
24. Реабілітація дітей, які зазнали насильства.
25. Домашнє насильство.
26. Жорстоке поводження з дитиною.
27. Причини та умови виникнення домашнього насильства та жорстокого поводження з дітьми.
28. Психологічний портрет неповнолітньої особи, яка вчинила насильство в сім'ї.
29. Педагогічна характеристика дитини-кривдника.
30. Особливості виявлення насильства та жорстокого поводження стосовно дитини.
31. Психологічний портрет дитини-кривдника.
32. Наслідки домашнього насильства та жорстокого поводження з дітьми.
33. Соціальна робота з дітьми та молоддю з особливими потребами.
34. Поняття та показники обдарованості.
35. Технологія роботи з обдарованими дітьми
36. Поняття «діти вулиці».
37. Стадії «виходу на вулицю». Напрямки роботи з «дітьми вулиці».
38. Технологія соціально-педагогічної роботи з дітьми сиротами.
39. Соціально-педагогічні технології роботи з сім'єю, яка виховує дитину з обмеженими можливостями.
40. Технологія соціально-педагогічної реабілітації.
41. Соціально-педагогічне сімейне і психолого-педагогічне консультування.

42. Методи профілактики адиктивної поведінки.
43. Поняття про педагогічну профілактику: первинну, вторинну, третинну.
44. Завдання кожного первинної, вторинної, третинної педагогічної профілактики.
45. Соціальна та педагогічна діагностика особистості дитини.
46. Поняття про комплексну психолого-педагогічну діагностику особистості дитини;
47. Поняття сексуальної експлуатації та знущань сексуального характеру відносно дітей.
48. Бродяжництво. Етапи формування бродяжництва.
49. Жебрацтво неповнолітніми.
50. Психологічні особливості дітей групи ризику. Ранній і дошкільний вік.
51. Психологічні особливості дітей групи ризику. Молодший шкільний вік. Діти підліткового віку.
52. Віктимологічна модель дитини жетиви.
53. Профілактика втягнення дітей у комерційну, сексуальну експлуатацію.
54. Профілактика бродяжництва та жебракування.
55. Зміст та особливості спеціальної профілактики відхилень у поведінці.
56. Індивідуальна профілактика відхилень у поведінці дитини.
57. Сутність і зміст профілактично-виховної роботи з дітьми.
58. Превентивне виховання.
59. Правове виховання, його мета і напрямки здійснення.
60. Принципи виховання у профілактично-виховній роботі з дітьми.
61. Поняття про методи профілактично-виховної роботи з дітьми.
62. Особливості профілактичної роботи з батьками.
63. Характеристика основних груп методів профілактично-виховної роботи: загальних педагогічні методи (методи формування свідомості; методи організації діяльності та формування досвіду поведінки; методи стимулювання).
64. Спеціальні методів педагогічної корекції (суб'єктивно-прагматичний, метод природних наслідків, метод відшкодування, метод корекції через працю («трудовий метод»), метод вибуху).
65. Психологічні (методи психодіагностики, психотерапевтичні та психокорекційні).
66. Соціологічні (методи опитування, аналізу документів, біографічний метод).
67. Поняття про прийоми профілактично-виховної роботи та їх види (переконання; моральна підтримка та зміцнення віри у власні сили; залучення до соціально орієнтованої діяльності; прийом флангового обходу; активізація позитивних почуттів; констатація вчинку та ін.).
68. Характеристика основних форм профілактично-виховної роботи: індивідуальні та групові.
69. Суть, мета, завдання первинної педагогічної профілактики

адитивної поведінки дітей різного віку.

70. Суть, мета, завдання вторинної педагогічної профілактики адитивної поведінки дітей та молоді.

71. Суть, мета, завдання третинної педагогічної профілактики адитивної поведінки дітей, які мають адитивну поведінку.

72. Комплексна педагогічна профілактика адитивної поведінки дітей та молоді.

73. Поняття про агресивність.

74. Особливості формування дитячої і підліткової агресивності.

75. Лихослів'я як вербальна агресія, особливості корекції.

76. Булінг як психологічне і соціальне явище.

77. Характеристика методів корекції агресивної поведінки дітей (С. Шебанова).

78. Суть та особливості вандалізму як форми девіантної поведінки. Теорії, що пояснюють виникнення вандалізму.

79. Характеристика основних підходів до класифікації типів вандалізму.

80. Графіті як форма девіантної поведінки і вандалізму.

81. Види графіті, характеристика мотивів графіті.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контроль.

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути: екзамени (комплексні екзамени); тести; наскрізні проекти; командні проекти; аналітичні звіти, реферати, есе; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо; інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських, практичних, лабораторних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, практичних та лабораторних занять і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти (далі – здобувач) знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національної системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботу виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів в Університеті враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські, практичні, лабораторні тощо); самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, розроблення спеціальних технічних пристроїв і приладів, моделей, комп'ютерних програм, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у формі, передбаченій в робочою програмою навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\begin{array}{l} \text{Загальна} \\ \text{кількість балів} \\ \text{(перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} = \left(\begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{навчальних} \\ \text{занять} \\ \text{за семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{самостійної} \\ \text{роботи за} \\ \text{семестр} \end{array} \right) / 2 * 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку, екзамену) обов'язкова.** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік, екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен, залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі, з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені, заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить - **50**

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку).

$$\text{Підсумкові бали} = \text{Загальна кількість} + \text{Кількість балів за}$$

*навчальної
дисципліни*

*балів (перед
підсумковим
контролем)*

*підсумковим
контролем*

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (екзамен, залік) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового екзамену чи заліку допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних працівника.

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів з семестровим контролем у формі екзамену чи заліку, то результат вивчення дисципліни в поточному семестрі визначається як середньоарифметичне значення балів, набраних у поточному та попередньому семестрах.

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{навчальної} \\ \text{дисципліни} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Підсумкові} \\ \text{бали за} \\ \text{поточний} \\ \text{семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{за попередній} \\ \text{семестр} \end{array} : 2$$

У цьому розділі також повинні бути розроблені чіткі критерії оцінювання здобувачів вищої освіти під час поточного контролю (*робота на семінарських, практичних, лабораторних та інших аудиторних заняттях, самостійна робота, виконання індивідуальних творчих завдань*) та підсумкового контролю. Кафедра визначає вимоги до здобувачів стосовно засвоєння змісту навчальної дисципліни, а саме: кількість оцінок, яку він повинен отримати під час аудиторної роботи, самостійної або індивідуальної роботи. Наприклад:

Робота під час навчальних занять	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темою самостійної роботи, вирішити практичне завдання.	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка	
		Оцінка	Пояснення
97 – 100	Відмінно ("зараховано")	А	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
94 – 96			
90 – 93			
85 – 89	Добре	В	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , потрібні

80 – 84	("зараховано")		практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками.
75 – 79		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією–двома значними помилками.
70 – 74	Задовільно ("зараховано")	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , але прогалини не несуть істотний характер, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками.
65 – 69			
60 – 64		E	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи несформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
40 – 59	Незадовільно („не зараховано”)	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , потрібні практичні навички роботи несформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21 - 40			
1–34		F	„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , потрібні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна

1. Попередження, виявлення і подолання випадків насильства та жорстокого поводження з дітьми : тренінговий курс для працівників освіти, програма курсу для студентів вищих навчальних закладів спеціальностей "Соціальна педагогіка", "Соціальна робота", "Практична психологія". - Київ : К.І.С., 2010. - 242 с.
2. Психолого-педагогічні та правові засади діяльності поліції із захисту прав дитини : навч. посіб. / за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. Д.В. Швеця : [Д.В. Швець, О.М. Бандурка, О.І. Федоренко та ін.]; МВС України, Харків. Нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХЕУВС, 2020, 284 с.
3. Соціальна педагогіка : підручник / А.Й. Капська, О.В. Безпалько, Р.Х. Вайнола та ін.. - Київ : Центр учб. літ., 2016. - 487 с.
4. Соціальна педагогіка : Луцьк : Ред.-вид. від. "Вежа" Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки, 2011. - 192 с.
5. Соціальна педагогіка : мала енциклопедія / за заг. ред. І.Д. Звереві. - К. : Центр учб. літ., 2010. - 336 с.
6. Соціальна педагогіка: мала енциклопедія / Т.Ф. Алексеєнко, Т.П. Басюк, О.В. Безпалько та ін.. - Київ : Центр учб. літ., 2016. - 335 с.
7. Великий, В.М. Соціальна педагогіка правоохоронної діяльності : навч. посіб.. - Херсон : ХЮІ ХНУВС, 2010. - 340 с.
8. Соціальна педагогіка / авт. кол. : А.Й. Капська, О.В. Безпалько, О.В. Биковська та ін.. - К. : Центр навч. літ., 2011. - 468 с.
9. Соціальна педагогіка / А.Й. Капська, О.В. Безпалько, Р.Х. Вайнола та ін.. - Київ : Центр учб. літ., 2016. - 487 с.
10. Текст лекції з дисципліни "Соціальна педагогіка" : . : [галузь знань: Соціально-політичні науки; спец.: Психологія; ступень вищ. освіти: бакалавр] / розроб. С.П. Гіренко. - Харків : ХНУВС, 2015. - 30 с.

Допоміжна

11. Діяльність служби дільничних інспекторів міліції щодо профілактики насильства над дітьми й дорослими членами сім'ї: навчально-методичний посібник / А. Блага, Д. Заброта, Т. Журавель, Н. Мілорадова; за заг. ред. Г. Христові. К.: ТОВ «ВПК ОБНОВА», 2012. 140 с
12. Кочемировська О. Індикатори прихованих форм сімейного насильства щодо дітей та їх застосування в практиці дільничних інспекторів міліції / Кочемировська О., Ходоренко А. Х., 2016.
13. Максимова Н. Ю., Мороз Л. А., Мороз Л. І., Яковенко С. І. Злочинність неповнолітніх: причини, наслідки та шляхи запобігання: Навчальний посібник /. За ред. С.І. Яковенка. К. : КЮІ КНУВС, 2015. 200 с.
14. Мигович І.І. Соціальна робота. / Вступ до спеціальності. – Ужгород, 2010. - 336с.

15. Організація роботи підрозділів ОВС, що здійснюють профілактичну роботу серед дітей, у сфері протидії жорстокому поводженню з дітьми та насильству в сім'ї : методичний посібник / авт. кол.: А.А. Гришко, Т.В. Журавель, О. О Кочемировська, О. О. Лазаренко, К. В. Сергєєва; за ред. Т. В. Журавель, О. О. Кочемировської. К. : Обнова, 2013.

16. Підготовка працівників структурних підрозділів Національної поліції України у частині забезпечення та захисту прав дітей : навч.-метод. посіб. Ч. 2 (спеціалізована) ; за заг. ред. Т. В. Журавель, Л. В. Зуб, О. В. Ковальнової, Ю. В. Пилипас ; В. Л Андрєєнкова, К. А. Бороздіна, Т. І. Бугаєць та ін. (Н. Е. Мілорадова - тема 4.2). Київ : Вид-во ФОП Буря О. Д., 2019. 499 с.

17. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19> (дата звернення 30.03.2020).

18. Соціальна і корекційна робота з особами, які вчинили насильство в сім'ї. Навч.-метод. посібник у двох томах. Том 1 / кол. авт. : О.М. Бандурка, О.І. Бандурка, В.О. Брижик та ін. ; за заг. ред. Бандурки О.М., Левченко К.Б., Трубавіної І.М. К. : Україна, 2013. 136 с.

19. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб.: у 2-х част. / А.В. Аносова, О.В. Безпалько, Т.П. Цюман та ін. / За заг. ред.: Т.М. Журавель, З.П. Кияниці, Ж.В. Петрочко. К., 2016. 567 с.

20. Соціальна педагогіка. Навчально-методичний посібник / За заг. ред.. А. Й. Капської. – К.: ІЗМН, 2012. – 220 с.

21. Соціальна педагогіка. Підручник/ За ред. проф. Капської А.Й. – К.: Центр навчальної літератури, 2016. – 306с.

22. Червоний П. Д. Шкільний музей А.С. Макаренка : матеріали II Міжнародної наук.-практ. конф. / П. Д. Червоний, О. М. Павленко // [„Творча спадщина А. С. Макаренка в контексті інноваційного розвитку освіти XXI століття”] (Суми, 15–16 березня 2018 р.). – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. – 284 с.

23. Червоний П. Д. Виховання колективізму в школі за системою А. С. Макаренка : матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф. / П. Д. Червоний, // „Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України ” (Харків, 30 березня 2018 р.). – Х.: ХНУВС, 2018. – с. 274-276.

24. Червоний П. Д. Ігри в соціально-психологічній реабілітації дітей / П. Д. Червоний // Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України : тези доп. наук.-практ. конф. (Харків, 7 квіт. 2017 р.) / МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2017. – 280 с. С. 255-257.

25. Червоний П. Д. Особливості формування курсантського колективу на навчальному курсі ВНЗ МВС України / Червоний П. Д., Гіренко С. П. // Педагогічні науки : зб. наук. пр. Вип. LXXVIV. Том. 3. – Херсон : 2017 – С. 98 – 102.

Інформаційні ресурси в інтернеті.